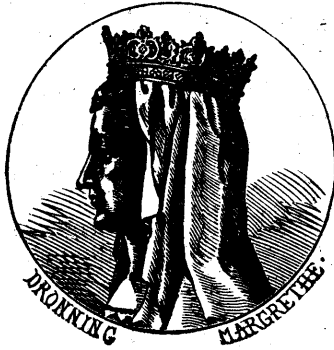

KVINDEN OG SAMFUNDET.

Udgivet af

Dansk Kvindesamfund.

Nr. 10.

Kontor: Nørregade 33, St.

9. Marts 1901.

Udgaar hver Lørdag.

17. Aarg.

Koster 50 Øre Kvartalet.

(+ 9 Øre i Postpenge i København.)
(+ 11 — — i Provinserne.)

Enkelte Numre 5 Øre.

MARY STEEN,

kongelig Hoffotograf.

Amagertorv 4, 3.

Sophie Jensens

(forh. hos Hr. Hofvildthd. J. L. Andersen).

Handel med

Frugt, Vildt og Fjerkræ,
Skovbogade Nr. 5. Telf. 7015.
Daglig frisklavet Fiskefars
60 Øre pr. Pd.

Dansk Kvindesamfunds Husmødreforening

udsender Lærlinge til Uddannelse i
Stuepige- og Kokkepigegerning. Med-
delelser fra Hjem, der ville tage imod
de unge, bedes indsendte i Marts.
P. B. V.

Anna Hjort,
tr. Nørregade 33, St. Tirsd. 1—3.

Fabriksloven og de arbejdende Kvinder.

Det maa vistnok erkendes, at Fler-
tallet af det Udvalg, som har afgivet
Betænkning over Fabrikslovforslaget
i det væsentlige har truffet den rette
Grænse mellem de saa vanskeligt for-
enelinge Hensyn, der maa tages til
Arbejdsgiver og Arbejder, den enkeltes
Frihed til at raade over sin Arbejds-
kraft, og det hele Samfunds Vel.

De Bestemmelser, der er indførte
i Forslaget om voksens Kvinders Ar-
bejde, gav Anledning til en Forhand-
ling af ikke ringe Interesse, idet Nu-
tidens humane og Fortidens raa
Tankegang her tordnede sammen. Ord-
føreren for Udvalgsflertallet, Hr. Phi-
lipsen, bemærkede, at mens Kvin-
derne selv har frabedt sig en Sær-
stilling overfor Mændene i Raadig-
heden over deres Arbejdstid, var der
selvfølgelig gjort en Undtagelse for
frugtsommelige Kvinders Vedkom-
mende.

Mindretallets Ordfører var Hr.
Søren Svendsen (Ringkøbing A.
4). Mens hans Ytring om det uigen-
nemførlige i at anvende Loven for
Børn paa Landet, der lever under
andre Forhold end Købstadsbørn,
maaske lader sig forsvare, saa ud-
talte han sig om Barselkvinder paa
en Maade, der ikke kommer ham til
Ære. Han henregnede nemlig Frugt-
sommelighed til »selvforskyldt Syg-
dom« og mente derfor, at der ikke
var nogen Grund for Kommunerne
til at yde saadanne Kvinders Under-
støttelse. Dersom Hr. Svendsen selv
er gift og har Børn, maatte han dog
vel have lidt andre Tanker om denne
»selvforskyldte Sygdom«, som kaldes
Svangerskab. Til denne smukke Ud-
talelse føjede han nu en anden, der

gik ud paa, at man ingen Øllebrøds-
barmhjertighed burde have med
ugifte frugtsommelige Kvinder. En
Tjenestepige, der befandtes i slige
Omstændigheder, blev almindeligvis
jaget bort, og saaledes burde man
ogsaa forholde sig med Fabriksarbej-
dersker i samme Tilfælde!

Den ærede Mindretalsordførers
egen nære Partifælle, Hr. J. Jensen
(Flø), viste ham kraftigt til Rette, idet
han betegnede de faldne Ytringer som
en Røst fra Fortiden.

Det er ganske vist ligefrem oprø-
rende, at en Mand af Folket, der jo
dog ogsaa skulde tænke lidt paa
Kvindernes Menneskeret, selv naar
de har begaaet et Fejltrin, kan ind-
tage et Standpunkt som Folketings-
manden for Ringkøbing Amts 4de
Valgkreds. En saadan Mand hører
ikke hjemme i den almindelige Valg-
rets Ting. △

Sophus Schandorph.

JANUAR 1901.

*Ak, her er koldt ved Vinter,
og nu dit Hjerte brast,
saa savne vi dets Varme,
dets Pulsslags kække Hast.*

*Det blev med eet saa køligt,
hin første Januar,
da Frosten planted Blomster
paa hvert et Rudeglar.*

*Da Træerne blev hvide
af den blinkende Rim,
der svøbte i sit Harnisk
hver en spirende Kim.*

*Det knirkede for Foden
ved hvert et Skridt vi tog,
det høstes som en Klage,
der op fra Jorden slog.*

*Der bares gennem Taagen
som en bristende Klang,
var det dit rige Hjerte,
der sukked sidste Gang?*

Aage Matthison-Hansen.

Kvindelig Læseforening og de kvindelige Akademikere.

Ved Generalforsamlingen i Kvinde-
lig Læseforening den 28de Februar
foreslog Bestyrelsen, at de kvindelige
Akademikere skulde have Medlems-
ret frit i Rusaaret, som hidtil, og
desuden i de følgende fem Aar kun
betale et moderat Kontingent. Be-
styrelsen viste herved en overordent-

lig Imødekommenhed overfor de
unge studerende. Frk. C. Testmann
tog imidlertid saa ivrig Ordet for at
bekæmpe Forslaget og støttedes saa
kraftigt heri af den langt over-
vejende Del af Forsamlingen, at de
kvindelige Akademikere foreløbig
maa nøjes med Bestyrelsens elsk-
værdige Tanke. Frøken Testmann
motiverede sin Bekæmpelse af For-
slaget med at vise hen til de mange
arbejdende unge Kvinder, der iblandt
Lærerinderne og, vi maa antage,
ikke mindst de unge Kvinder, hvis
Uddannelse i Handelsvidenskaben
særlig maa sikre dem Frøken Test-
manns Interesse, og spurgte, hvorfor
Studerterne skulde danne en privi-
ligeret Stand frem for de mange
andre unge Kvinder, der i lige saa
høj Grad kunde ønske at nyde alle
Læseforeningens Goder for ingen
eller en moderat Betaling. Frk. Test-
mann fandt dette meget uretfærdigt,
som det jo ogsaa ved første Øjekast
kunde se ud, og det er i sin Orden,
at man af al Magt søger at bekæmpe,
hvad der for ens Overbevisning staar
som uretfærdigt. Frk. Testmann an-
førte som Eksempel en Familie, hvor
een Datter er Urmager, een Student,
og to, saa vidt jeg husker, Lærer-
inder, og pointerede det utilbørlige i,
at den ene Søster her skulde have
Rettigheder frem for de andre.

Det vil vel altid blive vanskeligt
at skaffe lige gode Vilkaar for alle;
men i dette Tilfælde kunde man jo og-
saa opfatte Sagen saaledes, at alle Søs-
terne kunde nyde godt af de Bøger,
den ene bragte hjem fra Foreningen.

Men lad os nu se lidt paa den
store Uretfærdighed. Alle unge Piger,
Lærerinder, Kontorister og Haand-
værkere, saa vel som mange Tjeneste-
piger med Sans for god Læsning
vilde sikkert have Udbytte af at
være Medlemmer af Kvindelig
Læseforening, og naar Frøken
Testmann taler om, at Besty-
relsen helst skulde kunne aabne
Favnen vidt og blot sige. Kom! saa
lyder det ganske vist saare ideelt;
men Følgen turde blive, at de Med-
lemmer, som slet ikke er privilege-
rede, men betaler mest, vilde føle en
Del gæne ved den store Tilstrømning
og Overfyldning af Lokalerne, som
maatte blive Følgen. De kvindelige
Akademikere er jo en forholdsvis
lille Skare, og de kommer langt fra
alle, som Frk. Testmann syntes at
antage, fra saa vel stillede Hjem, at
de ikke skulde trænge til en saadan
Lettelse. Desuden er den akade-
miske Uddannelsesetid langvarigere og
meget dyrere end f. Eks. Almuelærer-
indernes, ligesom den ogsaa langt
fra er saa sikker en Eksistenskilde.

De mange Haandbøger, som findes i
Læseforeningens Studereværelser, eg-
ner sig ogsaa mest for Kvinder med
et langvarigt Embedsstudium, og
endvidere gør Forelæsningerne paa
Universitetet paa meget forskellige
Tider af Dagen det af stor Betydning
for de kvindelige Akademikere at
have et Tilflugtssted, hvor Mellem-
timerne ikke alene kan tilbringes,
men ogsaa frugtbares. Ved nær-
mere Eftersyn forekommer det mig,
at det dog bliver Akademikerne, som
har mest Brug for Opholdet i Læse-
foreningens Lokaler.

Af de kvindelige Akademikere
havde 33 skrevet deres Navne paa
en Liste som Tilslutning til Besty-
relsens elskværdige Forslag. Hvor-
for optraadte ingen af de 33 som
Forkæmpere for Bestyrelsens Forslag?
Det vakte Forsamlingens Forundring
og Modstandernes Latter. Og det
vilde have været ønskeligt, om der i
det mindste var bleven bragt en Tak
fra dem til Bestyrelsen.

Nu saa det ud, som om dennes
elskværdige Imødekommenhed aldeles
ikke blev paaskønnet, hvad den dog
i høj Grad fortjente, saa vel som og-
saa den fine og sympatiske Maade,
hvorpaa Formanden, Frk. Alberti,
stillede sig, ikke alene over for de
svigtende »interesserede«, men ogsaa
over for Modstanderne. Det maa vel
snarest opfattes som Finfølelse af de
kvindelige Akademikere ikke at ville
bryde en Lanse for, hvad der var
bleven dem tilbudt som en frivillig
Gave, tilmed i en Forsamling, der
saa tydeligt lagde sin usympatiske
Stemning for Studenterne for Dagen.
Det er jo altid lettere at kæmpe for
andres Sag end for sin egen. Dette
gav til Dels Frk. Testmanns Ord
Vægt; mulig kan det ogsaa have
holdt mangan Akademiker tilbage,
at Frøken Testmann ved sin hele
Opførsel i høj Grad evnede at »faa
Latteren paa sin Side«, og det mod-
satte bad jo endogsaa vor genialeste
Tænkere om at blive forskaanet for.

Jeg er selv kvindelig Akademiker,
og havde jeg set den fremlagte Liste,
havde jeg uden at betænke mig sat
mit Navn derpaa uden at mene, at
jeg begik nogen Uretfærdighed. Jeg
finder mig ikke forpligtet til at af-
slaa en god Gave, fordi den ikke
samtidig tilbydes hele min Genera-
tion af arbejdende Kvinder, og —
konsekvent gennemført — gad jeg
set den, der gør det. Lige saa lidt
finder jeg det nødvendigt at føle mig
forurettet, fordi andre Kvinder har
Goder, som jeg maa undvære.

Men selv om jeg ved at under-
skrive vilde have følt mig forpligtet
til at møde frem »paa Opfordring«,